

УДК 336.71

Русіна Ю.О., к.е.н., доцент

Київський національний університет технологій та дизайну

ВПЛИВ ФІНАНСОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА БАНКІВСЬКУ СФЕРУ УКРАЇНИ

Впровадження інноваційних фінтех-рішень зумовлює необхідність перегляду традиційних парадигм фінансового обслуговування, вимагаючи трансформації не лише інструментарію, а й фундаментальних засад банківської діяльності. Ефективна імплементація інновацій передбачає холістичний підхід до врегулювання методологічних, економічних, технологічних та регуляторно-правових питань. З метою успішної адаптації банки зобов'язані розробити еластичні бізнес-стратегії, здійснити модернізацію внутрішніх процедур, посилити безпеку персональних даних та забезпечити комплаєнс із чинним законодавством. Виключно за умови системної інтеграції фінтех може гарантувати стабільне зростання, підвищення резильєнтності, конкурентних переваг і рівня довіри фінансової системи.

Основним завданням дослідження є вивчення сучасного стану розвитку фінансових технологій у банківському секторі України, визначення основних напрямів їх впливу та розробка рекомендацій щодо ефективного впровадження інновацій у сфері фінансових послуг.

Фінансові технології (FinTech) визначаються як сфера, що інтегрує фінансові послуги з інноваційними цифровими технологіями задля оптимізації якості обслуговування, мінімізації операційних витрат та зростання загальної ефективності фінансових процесів.

У науковому дискурсі виділяють чотири узагальнені категорії розвитку FinTech [1,2]:

1. Платежі та сервіси: мобільний банкінг, електронні гаманці (Apple Pay, Wise), альтернативне фінансування: краудфандинг/P2P-кредитування та децентралізовані рішення на основі блокчейну й криптовалют.

2. Аналітика: використання Штучного Інтелекту (AI/ML) для оцінки кредитного ризику та ефективної боротьби з шахрайством.

3. Автоматизоване консультування: цілодобові робо-адвайзери, онлайн-доступ до послуг та Open Banking для інтеграції сервісів.

4. Захист: біометрична ідентифікація (обличчя, голос), цифрове відкриття рахунків (відеоверифікація) та блокчейн для надійного зберігання даних.

Швидка імплементація цих рішень стимулює активне залучення нових клієнтів, що спричиняє зростання конкуренції у фінансовому секторі.

Попри численні переваги фінансових технологій, їх широке впровадження супроводжується рядом глибших і системних викликів, які потребують уваги з боку банків, регуляторів і суспільства.

Структуруємо ключові переваги фінтех рішень наступним чином [3]:

- зручність та доступність: мобільний банкінг дозволяє клієнтам здійснювати фінансові операції будь-де і будь-коли;

- безпека: інновації у сфері кібербезпеки, такі як двофакторна автентифікація, біометрія, шифрування даних, дозволяють захистити персональну інформацію клієнтів;
- персоналізація послуг: завдяки Big Data банки аналізують фінансову поведінку клієнтів і можуть пропонувати персоналізовані продукти;
- зниження витрат: цифрові послуги скорочують витрати банків на утримання філій та персоналу;
- інклюзія: фінтех допомагає долати бар'єри для малозабезпечених верств населення та жителів віддалених регіонів.

Попри очевидні переваги, широке впровадження фінансових технологій супроводжується рядом глибших і системних викликів, які потребують уваги з боку банків, регуляторів і суспільства.

Варто виділити існування таких суттєвих недоліків, як: кіберзагрози, які посилюються на тлі цифровізації банківської сфери. За умов впровадження біометрії, двофакторної автентифікації та шифрування, ризик витоку даних і зловживань залишається високим, що змушує банки постійно інвестувати в безпеку. Також вагомим викликом вважаємо регуляторну невизначеність – нормативно-правова база часто не встигає за темпами розвитку інновацій у банківській сфері, що створює прогалини у правовому полі або, навпаки, надмірне регулювання, яке стримує розвиток [4].

Узагальнюючи вищезазначене, слід констатувати, що фінансові технології відіграють вирішальну роль у трансформації українського банківського сектору. Їхня значущість полягає у сприянні оптимізації операційної діяльності, мінімізації витрат, суттєвому покращенню взаємодії з клієнтами та демократизації доступу до фінансових сервісів. Однак, стрімка інтеграція фінтех-рішень вимагає відповіді на низку системних викликів, включаючи управління ризиками кібербезпеки, необхідність адаптації нормативно-правової бази та підвищення компетентності населення у фінансовій сфері [5].

Список використаних джерел:

1. Національний банк України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/>
2. Пересада А.А. Фінансові технології в банківському секторі: тенденції та перспективи / А. А. Пересада, Ю. І. Лисенко, О. І. Сумець // Фінанси України, 2022. №5, с. 25–34.
3. Сумець О.М. Фінансові технології у банківській сфері: виклики та перспективи розвитку / О.М. Сумець // Фінанси, облік і аудит, 2022. № 5, с. 45–53.
4. Арнер Д. В. Фінтех для фінансової інклюзії: рамкова концепція цифрової фінансової трансформації / Д. В. Арнер, Р. П. Баклі, Д. А. Цецше // - 2018. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3245287.
5. Русіна Ю.О. Сучасні фінансові технології в банківській системі України: трансформація, виклики та перспективи розвитку / Ю. О. Русіна, В. П. Левченко, А. О. Золковер, А. В. Гаврущенко // Актуальні проблеми сталого розвитку. - 2025. - № 2 (3). - С. 187-194.